

INFORME D'ACCÉS ALA UNIVERSITAT PÚBLICA

educació

INFORME D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT PÚBLICA	3
PAU: DADES GENERALS 2025	3
CONCLUSIONS	4
Replantejem les PAU	4
EL PROBLEMA DE LA MANCA DE PLACES ALS GRAUS	5
Conclusions generals	7
EL FACTOR DE L'ENTORN SÒCIO-ECONÒMIC FAMILIAR	8
Capital educatiu i cultural de les famílies	8
L'ocupació de la família: estructura ocupacional i classe social familiar	8
Capital econòmic i dependència	9
Incidència de la Renda familiar per comarques	10
Conclusions	10
Possibles correccions al sistema:	11

INFORME D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT PÚBLICA

Les dades d'aquest informe provenen de les publicades oficialment per la Generalitat a:

- https://universitats.gencat.cat/es/altres_pagines/informe_i_estadistiques/informe_i_estad_pau/
- https://universitats.gencat.cat/ca/altres_pagines/informe_i_estadistiques/informes_i_estad_pre/

El volum de dades publicades és molt elevat i inclou el conjunt del sistema universitari català, incloses també les universitats privades i els centres adscrits. Per analitzar el sistema públic cal, per tant, destriar i depurar la informació.

PAU: DADES GENERALS 2025

- L'any 2025 es van presentar a les PAU entre les dues fases $34.488+3.435=37.923$
- El total d'aprovat a les PAU entre les dues fases va ser de $32.795+2.514=35.309$ (93%).
- Fan sol·licitud de plaça des de les PAU 44.066 persones (amb PAU d'anys anteriors)
- Sol·liciten plaça des de Batxillerat, CFGS, majors de 25, canvis de centre o matrícula, procedents d'altres comunitats (16.262 persones), etc. un total de 66.817.
- Les persones d'altres comunitats representen el 24,3% de les sol·licituds.
- Les universitats públiques ofereixen 38.351 places i assignen 42.056 places dins del sistema públic.

	OFEREIXEN	ASSIGNEN	MATRÍCULA NOU ACCÉS
UB	10422	12270	9592
UAB	8604	8593	6904
UPC	5714	6252	5336
UPF	3574	2966	2416
UdL	2742	3548	2402
URV	3583	4527	3208
UdG	3712	3900	3050
TOTAL	38.351	42.056	32.908

El resultat de la darrera columna correspon exclusivament a estudiantat de nou accés a primer curs de grau.

Dels 44.066 ($35.309+8.757$ de PAU anteriors) es matriculen 29.255 persones de nou accés. Aquesta xifra és inferior a la dels anys 2023 i 2024 i pot reflectir factors com les condicions econòmiques, la manca de plaça en el grau desitjat o la derivació cap a altres opcions (universitat privada, CFGS o repetició de les PAU).

Una part significativa dels matriculats accedeix a titulacions amb places disponibles, no necessàriament a les preferides.

En el conjunt de vies d'accés, 66.817 persones van sol·licitar plaça, però només 32.908 van formalitzar matrícula de nou accés. Les 42.056 assignacions inclouen també canvis d'estudis i altres situacions, de manera que no equivalen a nous ingressos. Les persones que no formalitzen matrícula ho fan per motius diversos (accés a la privada, mobilitat internacional o renúncia).

Si es comparen les 66.817 sol·licituds amb les 42.056 assignacions totals, 24.761 persones queden fora del sistema públic.

La dada clau és que 1 de cada 3, és a dir, el 37% de les persones sol·licitants amb dret d'accés no obté plaça a la universitat pública catalana. No es tracta principalment d'un problema de notes de tall, sinó de capacitat del sistema per absorbir la demanda.

Aquestes 24.761 persones es distribueixen entre:

- Les que abandonen la via universitària (entren al mercat laboral, CFGS, etc.).
- Les que se'n van a la universitat privada (amb el cost econòmic que això suposa).
- Les que repeteixen PAU o tornen a sol·licitar a l'any següent.

L'exclusió no és homogènia i afecta especialment les persones que sol·liciten graus d'alta demanda, però també les que, pel seu origen socioeconòmic o territorial, tenen menys opcions de mobilitat o informació sobre vies curriculars disponibles.

Contrastant les dades amb fonts oficials, s'observa que la major part de les persones excloses provenen de les vies de PAU i dels Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS), mentre que altres vies tenen mecanismes d'assignació més garantits.

CONCLUSIONS

De cada 10 persones que volen accedir a la universitat pública catalana, només 6 obtenen plaça i 4 (24.761 persones) en queden excloses per manca de capacitat del sistema, no per manca de mèrit. Aquesta és la veritable radiografia de l'accés, més enllà de les notes de tall o de les preferències.

Replantegem les PAU

Les PAU responen a un sistema universitari públic amb capacitat insuficient per satisfer la demanda real social d'educació superior. En aquest context, les PAU no constitueixen un mecanisme eficient de selecció: aproximadament el 95% de l'estudiantat les supera i la correlació amb l'expedient de batxillerat és elevada. Per tant, no es justifica sotmetre tot l'alumnat a una prova addicional que genera expectatives irrealistes i té un impacte limitat en l'assignació real de places. Són proves estressants i amb un alt cost emocional.

L'oficina d'accés a la universitat del Consell interuniversitari català va publicar un informe el setembre del 2019 on explicava les vies d'accés universitari a la resta d'Europa. Només a l'estat espanyol es fan unes proves com les PAU. La majoria dels països fan una revàlida del batxillerat, però respon a obtenir el títol i controlar el nivell educatiu de l'etapa; no a

distribuir les places de les universitats. No estem plantejant la “revàlida” perquè a l’estat espanyol tenir garanties en el títol de batxillerat no és el problema.

A Europa, per assignar places universitàries, s’opta majoritàriament per mecanismes específics només als graus on és necessari.

Es proposa un model d’accés general sense proves universals, complementat amb processos específics en titulacions amb alta demanda o professions regulades. Aquestes titulacions farien proves d’àmbit específiques d’admissió o requisits addicionals. Aquestes proves podrien ser de tipus test per reduir biaixos. Els empats es resolen per criteris socials, mèrits, ponderacions d’expedient, o d’altres mecanismes d’assignació complementaris com poden ser els sortejos.

Aquest enfocament permetria eliminar barreres innecessàries per a la majoria d’estudiants i concentrar els mecanismes selectius allà on realment són necessaris, reduint l’estrès associat a les PAU i millorant l’equitat en l’accés al sistema universitari públic.

EL PROBLEMA DE LA MANCA DE PLACES ALS GRAUS

Rànquing Graus Públics amb molta demanda i poca oferta per Universitat

Grau	Universitat	Places	Sol·l. 1a Opció	Tall Final
Medicina	UB	200	1.848	12,850
Medicina	UAB	385	1.161	12,620
Odontologia	UB	120	1.110	12,5
Informàtica	UPC	360	611	11,2
ADE	UB	780	1.098	9,0
Psicologia	UB	432	1.038	9,5
Psicologia	UAB	360	938	9,2
Dret	UB	430	849	9,8
Infermeria	UB	395	845	10,2
Medicina	URV	130	830	12,576
Arquitectura	UPC	342	791	12,936
Doble Fís.-Mat.	UAB	20	58	13,370

Durant el curs 2025-2026, el grau en Medicina ha consolidat la seva posició com la titulació amb més demanda dins del sistema universitari públic català, registrant un total de 5.652 sol·licituds. L’oferta de places, distribuïda entre la UB (Campus Clínic), la UAB, la URV, la UPF, la UdG i la UdL, resulta totalment insuficient davant l’elevat volum d’aspirants.

L’actual ampliació de places de Medicina impulsada per la Generalitat s’ha fet sobre places d’universitats privades. El sistema públic ha de poder garantir la demanda social. Això no és tolerable més que de manera excepcional, temporal i regulada: aquesta expansió s’ha de fer amb places concertades a preus públics i amb controls de qualitat, evitant que esdevingui un sistema de dos nivells.

Pel que fa a tota la resta de graus amb molta demanda i poques places, el desequilibri estructural entre l'oferta limitada i l'alt nombre de sol·licituds comporta una selecció molt exigent per a l'estudiantat. Com que el procés de preinscripció s'ordena estrictament segons la nota d'admissió, la competència es tradueix en una tendència a l'alça de les notes de tall, convertint l'accés a aquests estudis en un dels reptes acadèmics més competitiu del sistema.

Les persones que opten a una plaça a la universitat pública s'orienten cap a graus amb bones perspectives de qualificació professional i feines amb bon salari, taxes d'atur baixes i alta qualificació tècnica.

Els graus més sol·licitats ho són amb molta diferència. També són els que més se sol·liciten des de fora de Catalunya (pel prestigi de les nostres universitats públiques) i, per tant, encara quedem més lluny de cobrir les necessitats reals del nostre entorn.

Rànquing Graus amb poca demanda (universitats públiques)

Els graus amb poca demanda són majoritàriament de centres privats adscrits en àmbits de turisme, hostaleria, màrqueting, gestió empresarial i negocis. Aquesta sobreoferta respon més a estratègies de posicionament i captació associades al segell d'una universitat pública que a una demanda real no coberta. El cost elevat d'aquests estudis també condiciona el volum de sol·licituds. En tot cas, aquest informe se centrarà exclusivament en l'oferta de graus públics i, per tant, només es mostra la taula amb aquestes dades.

Grau	Universitat	Restes
Trad. i Interpretació Alemany/Francès/Llengua de Signes	UPF	+55
Humanitats	UPF	+45
Llengües Aplicades	UPF	+42
Història	UAB	+42
Llengües Romàniques i les seves Literatures	UB	+38
Arqueologia	UB	+36
Sociologia	UB	+34
Història de l'Art	UAB	+34
Estudis d'Espanyol i Xinès	UAB	+34
Llengües i Literatures Modernes	UB	+33
Educació Infantil	UdL	+33
Lingüística	UB	+31
Antropologia Social i Cultural	UAB	+31
Història	UB	+30
Ciències Ambientals	UAB	+30
Traducció i Interpretació -Francès-	UAB	+30
Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	UdL	+30
Arqueologia	UAB	+27
Humanitats	UAB	+26
Treball Social	UdL	+26
Estudis Socioculturals de Gènere	UAB	+24
Traducció i Interpretació -Alemany-	UAB	+24
Filologia Hispànica	UdG	+24

Els graus públics amb excedents de places són, sistemàticament, els d'humanitats i ciències socials tradicionals: Història, Història de l'Art, Filosofia, Antropologia, Arqueologia, Geografia, Filologies, Llengües Clàssiques, Estudis Literaris, Sociologia, Treball Social, Pedagogia, Educació Infantil/Primària (en alguns campus). L'Estudiantat prioritza graus amb sortides laborals clares i ben remunerades. En aquest panorama les humanitats i ciències socials clàssiques han perdut atractiu.

Conclusions generals

A la vista de les dades presentades, el sistema universitari públic català pateix un desequilibri estructural entre l'oferta i la demanda. El sistema opera al límit de la seva capacitat real (amb sobre assignació en alguns centres). Per absorbir les persones excloses farien falta un 57% més de places (passar de 42.056 a 66.817). És inviable a curt termini sense unes polítiques planificades d'inversió pública i de creixement de l'oferta. També cal incentivar la mobilitat: facilitar allotjaments i beques perquè estudiants de zones rurals puguin estudiar als centres desitjats.

Es poden fer algunes actuacions immediates, però han de ser variades i realistes:

1. Millorar la informació i orientació preuniversitària: Moltes persones sol·liciten graus amb notes de tall inabastables perquè desconeixen alternatives similars amb menys demanda.
2. Potenciar graus de ciències de la salut (Bioquímica, Ciències Biomèdiques) o enginyeries afins (Electrònica, Dades) i fomentar graus interdisciplinaris i transversals més especialitzats per diversificar la demanda ("Enginyeria de Dades per a la Salut", "Gestió Sanitària", etc.).
3. Reconfigurar l'oferta pública amb titulacions més transversals dins les ciències humanes. Combinar humanitats amb tecnologia, dades o emprenedoria (per exemple "Humanitats Digitals", "Anàlisi Cultural", "Francès per negocis", etc.) per augmentar la seva ocupabilitat i atractiu.
4. Augmentar l'oferta de dobles graus estratègics (per exemple, ADE+Dret) per absorbir sol·licituds. Graus interdisciplinaris que diversifiquin la demanda.
5. Increment selectiu de places finançades públiques: prioritàries en Salut (per la manca estructural), Informàtica (per l'alta demanda digital) Es pot fer mitjançant:
  - Contractació extraordinària de professorat associat i ampliació de l'oferta d'horaris (tardes, semipresencial).
  - Ampliar convenis amb hospitals i empreses per a pràctiques externes i crear places als campus menys tensionats (UdG, UdL, URV) per desestressar UB i UAB.

Sense aquestes mesures, el sistema continuarà exclouent cada any moltes persones que podrien estudiar a la universitat pública, majoritàriament dels graus amb més sortides professionals.

EL FACTOR DE L'ENTORN SÒCIO-ECONÒMIC FAMILIAR

A Catalunya, més d'un terç de la infància i l'adolescència està en risc de pobresa o exclusió. El nivell d'estudis de les famílies és un factor que per si sol pot explicar una part important de la qüestió. Entre les famílies que tenen estudis inferiors als obligatoris, el risc de pobresa del menor s'enfila fins al 60%. Aquest entorn de vulnerabilitat dificulta que l'alumnat disposi d'un ambient de suport a casa, accés a recursos culturals i una preparació específica de cara a les PAU. La pobresa també està lligada al capital educatiu de les famílies, i això afecta també l'accés a la universitat pública.

Analitzem ara el perfil socioeconòmic de les persones sol·licitants de plaça pública de 2025 (enquesta de la Generalitat amb 63.038 participants). L'objectiu és examinar fins a quin punt l'accés a la universitat reflecteix les dinàmiques de desigualtat social, tot posant especial èmfasi en el paper del capital cultural i l'origen de classe.

La major part de l'alumnat és femení (59%). Es confirma la feminització de l'educació superior. Tanmateix, aquesta tendència no implica necessàriament una igualtat posterior en el mercat de treball.

Capital educatiu i cultural de les famílies

Les dades de l'enquesta deixen clar que els estudis de la mare són el predictor més fort de l'estudiantat universitari públic: El 46,45% de les mares tenen educació superior enfront del 35,86% dels pares.

Les mares tenen un nivell educatiu un 11% més alt que els pares. L'educació de la mare influeix més en el rendiment acadèmic dels seus fills i filles (estudis sociològics deixen clar que el capital cultural matern és clau).

Comparat amb la població general catalana: el percentatge de dones de 40-50 anys amb títol universitari és molt menor (volta el 20-25%). Per tant, som davant d'una sobrerepresentació massiva d'estudiantat amb mares universitàries. La universitat pública catalana ja és, d'origen, un espai fortament vinculat a persones procedents de famílies amb titulació superior. En canvi, les famílies amb nivells educatius baixos tenen una presència menor, fet que evidencia barreres estructurals d'accés.

Hi ha una prevalença de capital cultural alt. En termes sociològics, la universitat continua sent un espai no plenament democratitzat perquè hi predomina l'estudiantat amb entorns ja familiaritzats amb el sistema educatiu superior.

L'ocupació de la família: estructura ocupacional i classe social familiar

L'anàlisi de les ocupacions parentals mostra un predomini de professionals amb titulació universitària (en les mares), tècnics i personal qualificat o directius (especialment entre els pares).

Categoria professional	Mares (%)	Pares (%)
Professionals amb titulació universitària	24,22	18,48
Directores d'empreses o institucions públiques	4,71	7,24
Operadores d'instal·lacions (oficis manuals)	16,83	—
Treball qualificat industrial	—	9,47
Operadors	—	5,82

El 24% de les mares són professionals titulades (metgesses, advocades, enginyeres, mestres o professores, etc.). Això significa que una de cada quatre persones sol·licitants té una mare que exerceix una professió d'alta qualificació. Les mares presenten un nivell educatiu superior als pares, però pel que fa a l'ocupació, els pares tenen més presència en llocs directius.

Aquest perfil familiar correspon majoritàriament a classes mitjanes professionals, amb baixa presència de treballadors no qualificats o del sector primari. La distribució confirma que l'accés a la universitat està fortament vinculat a la posició de classe. L'estudiantat provinent de classe treballadora està infrarepresentat. Existeix la mobilitat social, però és limitada amb molt poca presència de persones sol·licitants amb famílies de nivell educatiu baix.

Una família amb recursos pot permetre que el seu fill o filla estudiï el que vulgui encara que sigui en una altra ciutat, i no estar tan preocupada per la nota de tall. Una família amb pocs ingressos, probablement està molt més preocupada per la nota de tall i la distància al centre. Això són barreres reals que condicionen l'elecció. El fet que només l'1,36% esmenti la proximitat indica que els sol·licitants ja són, majoritàriament, de famílies amb mobilitat geogràfica assegurada.

Capital econòmic i dependència

El 73,7% de l'estudiantat no treballa, fet que suggereix una dependència econòmica familiar que pot sostenir trajectòries educatives prolongades. Aquest element reforça la hipòtesi de biaix cap a famílies amb recursos.

Autonomia a l'elecció dels estudis

Les dades recollides sobre el factor principal de l'elecció dels estudis, segons les persones sol·licitants, són:

- Vocació pròpia: 51,16%
- Interès en el contingut: 18,72%
- Expectatives professionals: 31,81%
- Influència de l'entorn familiar: 12,71%

Malgrat que l'alumnat percep la seva decisió com a individual ("vocació"), les dades mostren que aquesta vocació està socialment condicionada perquè l'entorn familiar influeix de manera indirecta (capital cultural, informació, expectatives, etc.). Hi ha una

alta percepció d'autonomia individual, però en realitat aquesta decisió amaga un fort condicionament estructural de l'entorn familiar.

Aquestes dades també tenen una segona lectura: una baixa influència de les institucions educatives. El sistema d'orientació acadèmica té un impacte molt reduït, i les decisions es prenen principalment en funció dels recursos familiars i de la informació i el suport que aporten les famílies i el seu entorn. Existeixen desigualtats rellevants en l'accés a informació per a la presa de decisions.

Incidència de la Renda familiar per comarques

Hem vist que les dades de l'IDESCAT sobre renda familiar mostren una relació amb el nivell socioeconòmic familiar i amb els resultats de les PAU. Comarques com la Noguera, la Segarra, el Pla d'Urgell i l'Alt Camp tenen rendes baixes i presenten, alhora, notes PAU baixes.

Comarques de renda alta (Barcelonès, Vallès Occidental, Maresme, Garraf, Baix Llobregat) tenen nota PAU mitjana-alta, però també incideix el codi postal, els barris de renda baixa treuen notes significativament més baixes que la resta de l'entorn urbà.

El sistema d'avaluació externa perjudica més l'alumnat de zones empobrides. A les comarques rurals i de l'interior, sovint la preparació per a les PAU és menys intensiva que a l'àrea de Barcelona. A les grans ciutats, és habitual que els instituts, especialment els privats, dediquin mesos sencers a entrenar específicament les proves d'accés.

També hi ha excepcions, com la Ribera d'Ebre o el Pla de l'Estany, que, tot i tenir renda baixa, presenten una nota PAU alta. Això demostra que l'entorn educatiu pot compensar part de les desigualtats territorials quan està ben estructurat.

Conclusions

L'accés a la universitat pública a Catalunya no és un concurs pur de mèrit individual. Les dades de les persones sol·licitants mostren que les persones filles de famílies amb estudis superiors i ocupacions professionals qualificades estan sobrerrepresentats, tenen més idiomes, no necessiten treballar, i poden triar estudis per vocació sense que la nota de tall o la distància al centre siguin un obstacle. Les persones provinents de famílies amb menys capital cultural (mares sense estudis, pares obrers) són minoria entre els que sol·liciten plaça, i quan ho fan, parteixen amb desavantatges estructurals (menys orientació familiar, menys recursos per a idiomes, més necessitat de treballar).

Els resultats són equiparables i confirmen els estudis sobre accés i classe social de l'enquesta "Via Universitària" de la Xarxa Vives.

La universitat pública presenta una obertura formal, però no una igualtat real d'accés: L'accés a la universitat i la trajectòria educativa està fortament condicionat pel capital familiar.

Si creuem aquestes dades amb les de les notes PAU per comarca, el cercle es tanca: les comarques amb renda baixa tenen menys sol·licituds (en proporció), i els que sol·liciten obtenen de mitjana notes PAU més baixes. L'origen socioeconòmic familiar ho explica gairebé tot.

En l'accés a la universitat, el codi postal i la comarca de residència són predictors claus de l'èxit a les PAU. L'estudiantat d'algunes comarques parteix amb una penalització implícita que pot arribar a equivaldre perdre l'oportunitat d'accedir a graus amb alta demanda (com Medicina, Biotecnologia o Enginyeries Físiques).

Calen accions immediates i avaluable per reforçar les polítiques d'equitat educativa, per millorar els sistemes d'orientació acadèmica i reduir les barreres econòmiques i culturals d'accés.

Possibles correccions al sistema:

- Bonificacions socials per renda o zona degradada (model del País Basc), cobrint la bretxa estructural.
- Contingents reservats: Reservar un percentatge de places de graus amb alta demanda per a alumnes amb renda baixa però motivats trencant la falsa meritocràcia pura. Vigilar l'origen socioeconòmic i monitorar la desigualtat.
- Suport preventiu: Promoure acadèmies gratuïtes de reforç en centres crítics.

El sistema públic català falla com a redistribuïdor: genera exclusió social en comptes d'inclusió. Sense una intervenció estructural les classes amb menys renda queden atrapades en precarietat educativa/laboral. Calen reformes del sistema per convertir-ho en motor real de cohesió social.

obtenen de mitjana notes PAU més baixes. L'origen socioeconòmic familiar ho explica gairebé tot.

En l'accés a la universitat, el codi postal i la comarca de residència són predictors claus de l'èxit a les PAU. L'estudiantat d'algunes comarques parteix amb una penalització implícita que pot arribar a equivaldre perdre l'oportunitat d'accedir a graus amb alta demanda (com Medicina, Biotecnologia o Enginyeries Físiques).

Calen accions immediates i avaluables per reforçar les polítiques d'equitat educativa, per millorar els sistemes d'orientació acadèmica i reduir les barreres econòmiques i culturals d'accés.

Possibles correccions al sistema:

- Bonificacions socials per renda o zona degradada (model del País Basc), cobrint la bretxa estructural.
- Contingents reservats: Reservar un percentatge de places de graus amb alta demanda per a alumnes amb renda baixa però motivats trencant la falsa meritocràcia pura. Vigilar l'origen socioeconòmic i monitorar la desigualtat.
- Suport preventiu: Promoure acadèmies gratuïtes de reforç en centres crítics.

El sistema públic català falla com a redistribuïdor: genera exclusió social en comptes d'inclusió. Sense una intervenció estructural les classes amb menys renda queden atrapades en precarietat educativa/laboral. Calen reformes del sistema per convertir-ho en motor real de cohesió social.

